

**PÄÄTÖS YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELYN
(YVA-menettely) SOVELTAMISESTA YKSITTÄISTAPAUKSESSA
BETONI- JA ASFALTTIJÄTTEEN KÄSITTELY- JA
HYÖDYNTÄMISHANKKEESSA JANAKKALAN TERVAKOSKELLA**

HANKE

Betoni- ja asfalttijätteen käsittely ja hyödyntäminen, Janakkala

HANKKEESTA VASTAAVA

Humuspehtoori Oy
Suvi Mantsinen
Arajärventie 320
36600 Pälkäne

ASIAN VIREILLETULO

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (Hämeen ELY-keskus) on pyydetty 10.8., 27.8. ja 3.9.2018 kansalaisaloittein päätöstä, edellyttääkö suunniteltu hanke betoni- ja asfalttijätteen käsittely ja hyödyntäminen, Janakkala, ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (YVA-menettely). Hankkeesta vastaava on toimittanut 4.10. ja 7.11.2018 ELY-keskukselle YVA-lain 12 §:n ja YVA-asetuksen 1 §:n edellyttämät tiedot hankkeesta.

HANKKEESTA VASTAAVAN TOIMITTAMAT TIEDOT

Hankkeen kuvaus

Humuspehtoori Oy suunnittelee betoni- ja asfalttijätteen vastaanottamista, välivarastointia ja käsittelyä tilalla Uusi-Juhola (165-431-1-1033), sekä kierrätysbetoni- ja asfalttimurskeen hyödyntämistä kenttärakenteiden vahvistamiseen tilalla Piilonsuo (165-431-1-1495). Alueelle on suunniteltu mm. energiapajun viljelyä, puun varastointia ja muuta materiaalien kierrätystoimintaa.

Hankealue sijaitsee Janakkalan kunnan eteläosassa, Janakkalan ja Lopen rajalla, noin 3,5 km Tervakosken taajaman keskustasta etelään Helsingintien länsipuolella. Piilonsuon alue on osin vanhaa turvetuotantoaluetta.

Uusi Juholan tilalle rakennettavalla ja vahvistettavalla käsittelykentällä (noin 2,2 ha) tuotetaan betoniteollisuuden ylijäämästä ja rakennus- ja purkukohteissa syntyvästä betonijätteestä sekä maanrakennustöissä syntyvästä asfalttijätteestä uusiokäyttöön soveltuvia kierrätysbetoni- ja asfalttimurskeita. Piilonsuolla murskeita käytetään kenttä- ja

tierakenteiden (noin 10,3 ha) vahvistamiseen varastointi- ja työskentelyalueiksi.

Hankkeen toimintoja ovat vastaanotto, välivarastointi raaka-aineena tai valmiina tuotteena, käsittely pulveroimalla ja tarvittaessa murskaamalla/seulomalla sekä materiaalin siirtely, kuormaus ja kuljetukset.

Uusi Juholan käsittelykentällä vastaanotetaan pilaantumaton betonteollisuuden ylijäämäbetonia ja hylkytuotteita (jäteluokka 10 13 14), rakentamisesta ja purkamisesta syntyvää esilajiteltua betonijätettä (17 01 01) sekä maanrakennustyömailla syntyvää jäteasfalttia (17 03 02). Kokonaisvastaanottomäärä on keskimäärin 35 000 tonnia, enintään 49 900 tonnia vuodessa. Vastaanotettava materiaali käsitellään ensisijaisesti pulveroimalla. Tarvittaessa materiaalia murskataan/seulotaan. Purkamisesta syntyvien laattamaisten asfaltinkappaleiden uusiokäyttö voi edellyttää murskaamista.

Kuormat puretaan raaka-ainevarastoon ja valmiit murskeet sijoitetaan rakennettavien kenttien jakavaa/kantavaan kerrokseen mahdollisimman pian. Tuotettu murske täyttää valtioneuvoston asetuksen (Vna 843/2017) eräiden jätteiden hyödyntämisestä maanrakentamisessa laatuvaatimukset. Murskeen palakoko jätetään isommaksi ja kenttien täytön syvyys on tarvittaessa yli asetuksen 1,5 m (1,5-2 m) tarvittavan kantavuuden saavuttamiseksi. Välivarastoitavien materiaalien suurin kertavarasto alueella on 15 000 tonnia.

Kenttärakenteisiin hyödynnettävän kierrätysmurskeen määrä on yhteensä noin 200 000–420 000 tonnia riippuen täyttökerroksen paksuudesta, saatavilla olevasta materiaalista ja kenttäalueen rakenneominaisuuksista. Arvio kenttärakenteiden toteutuksen kestosta on 3–7 vuotta.

Alueilta kuorittavat humuspitoiset pintamaat on tarkoitus käsitellä mullaksi tai toimittaa mullan raaka-aineeksi. Kaikki rakenteiden vuoksi kuorittavat ainekset pyritään hyötykäyttämään ja kierrättämään läjittämisen sijaan.

Ympäristön kuvaus ja hankkeesta vastaavan arvio ympäristövaikutuksista

Maankäyttö ja kaavoitus

Kanta-Hämeen maakuntakaavassa Piilonsuo on merkitty turpeenottoalueeksi (EOt 55). Uusi-Juholan tilan poikki on merkitty kulkemaan ohjeellinen uusi 110 kV:n voimajohtolinja (Z110). Maakuntakaavan 2040 kaavaehdotuksessa Uusi-Juholan tilaan ei kohdistu uusia varauksia. Piilonsuon turvealue on merkitty ylijäämämaiden käsittelyyn ja loppusijoitukseen varatuksi alueeksi (EJ1). Merkinnällä on osoitettu alueet, jotka varataan kiviaineksen ja pilaantumattomien ylijäämämaiden käsittelyyn, varastointiin ja loppusijoitukseen. Merkinnän suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa tulee huolehtia siitä, että merkittävät ympäristöhäiriöt viereisille alueille estetään.

Pilaantumattomien betoni- ja asfalttijätteiden käsittely voidaan katsoa ympäristövaikutuksiltaan pilaantumattoman kiviaineksen käsittelyä vastaavaksi toiminnaksi, joten kaavasuunnittelussa alueen on katsottu soveltuvan tällaiseen toimintaan. Suunniteltu toiminta kohdistuu vain osaa alueesta eikä estä alueen käyttöä ylijäämämaiden loppusijoittamiseen. Päinvastoin kenttien rakentaminen edistää alueen kaavanmukaista käyttöä, sillä kaikenlaisten materiaalien käsittely alueella vaatii työkoneiden painoa kestäviä kantavia rakenteita.

Toimintakiinteistöt eivät sijaitse asema- eikä yleiskaava-alueella.

Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat 485 m, 565 m ja 600 metrin päässä alueen rajalta. Lähin vapaa-ajan asunto sijaitsee 1,15 kilometrin päässä. Asemapiirroksen mukaiseen pulverointi-/murskauspaikkaan nähden lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin 560 metrin (etelässä) ja 600 metrin (idässä) etäisyydellä murskaimesta.

Aluetta ei ole luokiteltu alueellisesti tai paikallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi tai suojeltavaksi kulttuuriympäristöksi. Alueella tai sen läheisyydessä ei sijaitse muinaismuistolain nojalla rauhoitettuja kohteita eikä suojeltavia rakennusperintökohteita.

Liikenne

Hankkeesta aiheutuu alueelle raskasta liikennettä 1500–2000 ajosuoritetta vuodessa, 0–60 ajoa vuorokaudessa tuotantotilanteen mukaan. Liikennöinti alueelle tapahtuu tällä hetkellä pohjoisesta Helsingintieltä (tienro 130) n 2,5 km pitkää reittiä Paisto-Piilonsuo-Luulio -yksityistien kautta. Käytettävällä tieosuudella on 15 asuinrakennusta, joista alle 20 metrin päässä tiestä on 3 taloa, 20–50 metrin etäisyydellä 6 taloa ja yli 50 m etäisyydellä 6 taloa.

Piilonsuon eteläpuolelta rakennettava uusi tieyhteys vähentää kuljetusliikenteen meluja tärinävaikutuksia. Uuden reitin varrella ei ole asutusta.

Maaperä ja pohjavesi

Suunnittelualue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähin pohjavesialue alueen eteläpuolella sijaitsee lähimmillään 1,5 kilometrin päässä.

Toiminnasta ei normaalitilanteessa synny maaperään tai pohjaveteen kohdistuvia päästöjä. Mahdolliset päästöt liittyvät onnettomuus-, häiriö- ja vahinkotilanteisiin, joissa polttoja voiteluaineita tai kaluston hydraulikkaöljyjä voi päätyä maaperään ja sitä kautta pohjaveteen. Nämä päästöt estetään maaperän suojauksella, polttoaineiden ja muiden kemikaalien asianmukaisella käsittelyllä. Alueella vastaanotetaan ainoastaan pilaantumattomaa kierrätysbetonia/-asfalttia, josta ei liukene haitallisia pitoisuuksia. Ottotoiminnalla ei suunnitellusti toteutettuna ole vaikutuksia maaperään eikä pohjaveteen.

Vaikutukset vesistöihin

Uusi-Juholan käsittelykentälle kertyvät sade- ja sulamisvedet ohjataan ympärysojaa pitkin kentän luoteiskulmaan rakennettavaan selkeytysaltaaseen, jossa vesien mukana kulkeutuva kiintoaines

laskeutuu altaan pohjalle. Selkiytynyt pintavesi ohjataan purkuputkea pitkin maastoon kentän länsipuolella sijaitsevaan, noin 600 metriä pitkään kosteikkoon.

Piilonsuon tila rajoittuu lännessä Alasjärveen laskevaan Saukonojaan, joka on tilan kohdalla luonnon uomassa. Kenttärakenteiden kuivatus tehdään ympärysojien ja/tai salaojituksen avulla. Hulevesiä viivytetään alueen kosteikoissa, joissa kiintoaines edelleen laskeutuu ja veden pH tasoittuu. Lopulta alueen kaikki vedet purkavat Varisojan haaraan Piilonsuon itäpuolella, jonka suulle tehdään vielä noin 0,5 hehtaarin kosteikko. Varisoja laskee n. 6 kilometrin päässä Tervakosken taajaman alapuolella Tervajokeen. Tervajoki laskee Kernaalanjärven kautta Vanajan vesistöön.

Ilmanlaatu

Ilmaan joutuvat päästöt syntyvät betonin ja asfaltin käsittelystä pulveroimalla tai murskaamalla ja materiaalin siirtelystä aiheutuvasta pölyämisestä sekä käytettävän kaluston pakokaasupäästöistä.

Murskaustoiminnan osalta, kun käsittelytoimia on käynnissä, ilmanlaadun vuorokausiraja-arvon hengitettävälle hiukkasille 50 $\mu\text{m}/\text{m}^3$ ylitykset ovat todennäköisiä alle 300 metrin etäisyydellä laitosalueesta. Tällä vyöhykkeellä ei ole asutusta, muita rakennuksia eikä pölylle herkkiä kohteita. Alle 500 metrin etäisyydellä vuorokausiraja-arvon ylitykset ovat mahdollisia, mutta vähäisiä. Tällä etäisyydellä sijaitsee yksi asuinrakennus ja muutamia talousrakennuksia.

Vastaanotettava betoni pyritään käsittelemään pääasiallisesti pulveroimalla, jolloin pölypäästöt pienenevät entisestään verrattuna murskaamiseen.

Melu ja värinä

Toiminnan melupäästöt aiheutuvat pääosin pulveroinnista ja mahdollisesta murskauksesta. Materiaalin siirtelystä sekä kuormauksista ja kuljetuksista johtuvat melupäästöt ovat vähäisempiä. Kenttien rakentamisessa käytettävistä työkoneista ja materiaalin siirrosta syntyy vähäistä melua.

Uusi-Juholan käsittelykentän toiminnasta aiheutuvan melun arvioidaan alittavan melulle asuinalueella asetetun päiväohjearvon 55 dB:n rajan 200–300 metrin etäisyydellä ja 45 dB:n rajan (loma-asunnot ja luonnonsuojelualueet) noin 500–600 metrin etäisyydellä käsittelykentästä. Kun käsittelytoimia on käynnissä, toiminnan keskiäänitaso voi ajoittain olla yli 55 dB alle 300 metrin etäisyydellä laitosalueesta. Tällä vyöhykkeellä ei ole asutusta, muita rakennuksia eikä melulle herkkiä kohteita. Yli 600 metrin etäisyydellä laitosalueesta keskiäänitaso on alle 45 dB.

Rakennettavien kenttien osalta lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat Piilonsuon tilan kaakkoispuolella, lähimmillään 95–120 metrin päässä pohjoisen 1,5 ha ja 0,5 ha kentistä. Kentät rakennetaan yksi kerrallaan valmiiksi, joten rakentamisesta syntyvät äänet (rakentamisessa ja materiaalin siirtelyssä käytettävän kaluston käyttöäänät) ovat kestoaltaan lyhytaikaisia.

Murskauslaitoksen tärinä kohdistuu lähinnä laitosalueeseen. Kuljetusten tärinä ulottuu noin 10–15 metrin etäisyyteen kuljetusteiden varsilla. Nykyisen tieyhteyden varrella Punkantieltä Piilonsuolle sijaitsee 12 asuinrakennusta, joista yksi alle 20 metrin päässä tiestä.

Luonnonympäristö ja suojelu

Uusi-Juholan käsittelykentän alueelta puusto on jo poistettu ja pintamaiden poistaminen aloitettu. Suunnitellut toimet eivät vähennä Piilonsuon alueen monimuotoisuutta. Tilan keskiosaan muodostuneet kosteikkoalueet säilytetään ja niitä hyödynnetään alueen vesienhallintarakenteina.

Alueella ei ole luonnonsuojelulain 29 §:n suojeltuja luontotyyppisiä, metsälain 10 §:ssä lueteltuja monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä luonnontilaisia, ympäröivästä metsäluonnosta selvästi erottuvia kohteita, vesilailla (2 luku 11 §) suojeltuja vesiluontotyyppisiä eikä uhanalaisiksi tai silmälläpidettäviksi arvioituja luontotyyppisiä.

Lähimmät luonnonsuojelualueet ovat Toivanjoen kallioiden (Natura SACFI0312002), Toivanjoen lintualueen (Natura SPAFI0312004) ja Toivanjoen luonnonsuojelualueiden (YSA202871) muodostama kokonaisuus, joka sijaitsee suunnittelualueen länsi- ja luoteispuolella lähimmillään noin 2,5 km:n etäisyydellä. Alasjärven Luulionlahden lintuvesille matkaa on 2,5 km.

Kanta-Hämeen maakuntakaavan laadinnassa käytetyn Soidensuojelun täydennysohjelmassa (2015) Luulionlahti–Saukonojan suoalue Piilonsuon luoteispuolella katsottiin luontoarvoiltaan valtakunnallisesti merkittäväksi suoalueeksi. Piilonsuon pohjoispuolelta kulkee merkittäväksi arvioitu ekologinen yhteys mutta alue ei itsessään lukeudu luonnon ydinalueisiin.

Lupamenettelyn aikana esitetyissä muistutuksissa esitettiin tieto uhanalaisen lajin pesimäpuusta, jonka etäisyys Piilonsuon tilanrajasta on 1,1 km ja Uusi-Juholan käsittelykentästä, jolla betonin ja asfaltin käsittely tapahtuu, 2,4 km ja pulverointi-/murskauspaikasta 2,55 km. Tällä etäisyydellä Humuspehtoorin toiminnalla ei katsota olevan vaikutusta lajin pesintään.

Vaikutukset väestöön sekä ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen

Toiminnalla ei ole vaikutusta ihmisten terveyteen. Pöly- ja meluvaikutukset voivat vaikuttaa negatiivisesti viihtyvyyteen käsittelyalueen välittömässä läheisyydessä, mutta ne eivät ylitä terveysperusteisia raja- ja ohjearvoja lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Suurimmat pöly- ja meluvaikutukset liittyvät murskaukseen, jota tehdään jaksoittain tarvittaessa. Muiden toimintojen pölyvaikutukset ovat vähäisempiä. Toiminnan ulkopuolisina aikoina melua ja pölyä ei synny.

Liikenteen melu, pöly ja tärinä voi aiheuttaa hetkittäisiä viihtyvyyshaittoja kuljetusreitien varrella. Uuden tieyhteyden valmistuttua raskas liikenne

ohjataan reittiä, jonka varrella ei ole asutusta, mikä vähentää liikenteen aiheuttamaa häiriötä.

Toiminnasta ei aiheudu pinta- tai pohjaveden, maaperän tai ilman pilaantumista, mistä koituisi riskejä ihmisten terveydelle.

Yhteisvaikutukset

Hankealueen lähistössä ei ole sellaisia muita hankkeita, joilla olisi yhteisvaikutuksia haetun toiminnan kanssa. Toimenpideluvalla tehtävä käsittelykentän rakentaminen ovat osa samaa esirakentamista, joiden vaikutukset sisältyvät hakemuksessa esiintyviin vaikutuksiin.

Esitys haittojen lieventämistoimista

Murskauspölyn leviämistä ympäristöön estetään kesällä kastelemalla ja talvella suojaamalla seulastot ja muut pölynlähteet peittein tai koteloinnein. Pölyn leviämistä estävät lisäksi käsittelykentän itä- ja länsipuolelle jäävät 10–20 metriä korkeat maastorintaukset. Varastokasat sijoitetaan siten, että ne estävät pölyn leviämistä etelään avoimen maaston suuntaan. Kuljetuspölyä sidotaan kastelemalla toimintakenttää ja kuljetusreittejä. Oksidipäästöt minimoidaan käyttämällä asianmukaista tekniikkaa työkoneissa ja murskaimessa.

Käsittelykenttä on sijoitettu Uusi-Juholan alimpaan keskiosaan, jotta ympäröivien maastonmuotojen antamaa suojaa voitaisiin hyödyntää melun ja pölyn torjunnassa. Käsittelykentän koillis- ja itäpuolella on 14–16 metriä korkea kalliokohouma, joka jää koillispuolella sijaitsevan asuinrakennuksen (tasolla + 95 m) väliin. Kentän länsipuolella sijaitseva kalliokukkula nousee yli 20 metriä kentän tasoa korkeammalle.

Alueelle on suunniteltu rakennettava etelän puolelta Punkantielle uusi 2,1 km tieyhteys, jonka varrella ei ole asutusta. Tielinjasta on suoritettu tietomitus ja rakentamisesta tehty tiesuunnitelma. Tien rakentaminen aloitetaan, kun ympäristölupa on lainvoimainen. Tien rakennusvaiheessa liikenne kulkee vielä nykyisen tieyhteyden kautta siihen asti, että uusi tie on käyttövalmis.

Vastaanotettavien ja kenttärakenteisiin käytettävien materiaalien haittomuus varmistetaan siten, ettei niistä liukene haitallisia pitoisuuksia. Haitta-ainepitoisuudet varmistetaan liukoisuusnäytteillä.

Lopuksi

Toiminnan keskeiset vaikutukset ovat käsittelytoimintojen ja liikenteen aiheuttama melu ja pöly, jotka ovat ajoittaisia ja paikallisia ja joiden vaikutusalueella ei ole häiriintyviä luonnon- tai rakennetun ympäristön kohteita.

Haetun toiminnan lähiympäristössä sijaitsevat Valtioneuvoston asetuksen ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (VNa 277/2017) 2 §:ssä mainituista ympäristöistä/alueista ainoastaan Piilonsuon kosteikkoalueet, jotka eivät ole luonnontilaisia vaan turvetuotannon muodostamia. Kosteikkoalueet eivät sijaitse hakemuksessa esitettyjen toimintojen alueella, vaan ne säilyvät alueen vesienhallintarakenteina.

Humuspehtoori Oy:n käsityksen mukaan suunniteltuun hankkeeseen ei tarpeen soveltaa ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (252/2017) mukaista arviointimenettelyä yksittäistapauksessa. Arviointimenettelyn ei katsota tuottavan sellaista uutta tietoa alueesta tai toiminnan vaikutuksista, joita ei olisi jo huomioitu toiminnan suunnittelussa. Hankkeesta pidettiin yleisötilaisuus Piilonsuolla 22.8.2018 ja lupamenettelyn aikana kaikilla halukkailla on ollut mahdollista jättää muistutuksia ja mielipiteitä lupahakemuksesta. YVA-menettelyyn kuuluvaa tiedon saantia ja osallistumismahdollisuuksia on täten myös jo tarjottu riittävästi.

ASIAN KÄSITTELY

Viranomaisten kuuleminen

Hämeen ELY-keskus kuuli ennen päätöksentekoa Janakkalan kuntaa, Lopen kuntaa ja Hämeen liittoa ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarpeesta.

Lopen kunnan lausunnossa todetaan, että suunnitellusta toiminnasta aiheutuva melua olisi hyvä selvittää lisää teettämällä melumallinnus. Murskaus, pulverointi ja alueen liikennöinti yhdessä aiheuttavat meluhaittaa sekä Janakkalan että Lopen puolella, eikä asiakirjoista käy ilmi meluvaikutusta lähellä sijaitsevaan asutukseen tarpeeksi selkeästi. Myös esitetyt toiminta-ajat ovat laajat lisäten meluvaikutuksen haitallisuutta.

Toiminta ei kuitenkaan ole niin laajamittaista, eikä sillä sen sijainnin tai vaikutusten luonteen vuoksi katsota olevan sellaisia haitallisia ympäristövaikutuksia, että nähtäisiin tarpeelliseksi soveltaa YVA-menettelyä.

Janakkalan kunnan lausunnossa todetaan, että betonin ym. materiaalien käsittely ei ole YVA-lain liitteen hankeluettelossa, eikä kokotai kapasiteetti rajoja YVA-menettelylle ole näin määritetty. Hankkeen koko ei edellytä lupamenettelyn lisäksi muuta menettelyä. Erityisiä yhteisvaikutuksia ei ole todettavissa.

Hakija on arvioinut toiminnan meluvaikutuksia muualla tehtyjen selvitysten perusteella. Arviointi sisältää lähinnä murskauksen aiheuttaman melun. Melua syntyy myös alueen muista toiminnoista. Hakemuksen käsittelyn yhteydessä harkitaan lisäselvitystarvetta toimintojen yhdessä aiheuttamasta melusta ja sen leviämisestä (melun laskentamalli).

Monissa muistutuksissa ympäristölupahakemuksesta on vaadittu uuden tieyhteyden rakentamisen aloittamista heti tai muutaman vuoden kuluessa luvan myöntämisestä. Humuspehtoori Oy ei esittänyt hakemuksessa uuden tieyhteyden rakentamisen aikataulua, mutta selvityksessä 5.10.2018 yhtiö ilmoittaa aloittavansa uuden tien rakentamisen heti, kun ympäristölupa on lainvoimainen. Uuden tien oikeus ja linjaus on tietoisuudella hyväksytty ja lainvoimainen. Toimituksessa ei poistettu tieoikeutta Paisto-Piilonsuon tielle, ja toistaiseksi liikennöinti tapahtuu sitä kautta. Uuden tieyhteyden toteuttaminen vähentää merkittävästi alueen pohjoispuolen asutukselle aiheutuvia vaikutuksia.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen näkökulmasta ei ole riittäviä perusteita harkinnanvaraisen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn käynnistämiseksi. Kunnassa vireillä olevan ympäristöluvan käsittelyssä ja päätöksessä tullaan selvittämään ja ottamaan huomioon toiminnan ympäristövaikutukset, ja rajoittamaan ne ympäristönsuojelulain mukaisesti.

Lähtökohtaisesti harkinnan varaisen menettelyn käynnistäminen tulee perustua vastaaviin vaikutuksiin kuin YVA-lain hankeluettelon hankkeiden vaikutukset.

Hämeen liiton lausunnossa todetaan, että Kanta-Hämeen voimassa olevissa maakuntakaavoissa Piilonsuon alue on merkitty turvetuotantoalueeksi EOt 55 ja Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040:n ehdotuksessa alue on merkitty merkinnällä EJ1 eli ylijäämämaiden käsittelyyn ja loppusijoitukseen varatuksi alueeksi. Lisäksi Piilonsuon kohdalla on kaavan selostuksessa käsitelty alueen muitakin tulevia toimintoja. Turvetuotanto alueella on päättynyt. Alueelle kaavailtu toiminta soveltuu MK2040- merkintään.

Varsinaiseen YVA-menettelyn soveltamistarpeeseen Hämeen liitto ei osaa ottaa kantaa.

Hankkeesta vastaavan kuuleminen

Humuspehtoori Oy:lle annettiin mahdollisuus kommentoida saapuneita lausuntoja. Kuulemista varten aineisto toimitettiin hankkeesta vastaavalle 26.10. ja 30.10.2018. Samalla pyydettiin täydentämään tietoja koskien hankealueelle johtavan uuden tieyhteyden sijoittumista, sekä vesistöjärjestelyjä suhteessa hankealueen länsipuolella kulkevaan Saukonjojaan. Määräaika kuulemiselle annettiin 9.11.2018 asti.

Humuspehtoori Oy konsulttinaan Ympäristösuunnittelu Oy toimitti hankkeesta vastaavan vastineen 7.11.2018. Hankkeesta vastaavalla ei ole huomautettavaa annettujen lausuntojen YVA-tarpeen arviointiin liittyviin kohtiin.

Melun lisäselvitystarve

Melun laskennallista mallintamista ei olla nähty tarpeelliseksi, koska lähin häiriintyvä kohde sijaitsee yli 500 m etäisyydellä tärkeimmistä melulähteistä. Käytettyjen kirjallisuuslähteiden perusteella melutasot lähimmissä häiriintyvissä kohteissa arvioidaan alittuviksi jo ilman erityisiä suojaustoimenpiteitä. Käsittelykentällä maaston muodot estävät melun leviämistä itään ja länteen. Etelän suuntaan meluntorjuntaan käytetään varastokasoja. Pohjoisessa lähimpään asuinrakennukseen on matkaa yli kilometri. Em. perusteilla betonin murskauksesta ja pulveroinnista aiheutuva melu ei ylitä ohjearvoja lähimmillä häiriintyvillä kohteilla ja että tämä on luotettavan lähdeaineiston perusteella esitetty riittävän selkeästi.

Liikenteen ja kenttien rakentamisesta aiheutuva melu on käsittelytoimintaa vähäisempää. Hakijalla on tieoikeus nykyisen tieyhteyden käyttöön kuljetuksiin alueelle, eikä liikennemelun mallintaminen tuo lisäarvoa nykyiseen tilanteeseen, koska tietä saa käyttää nykyisinkin kuljetuksiin. Myöskään uuden tieyhteyden melun

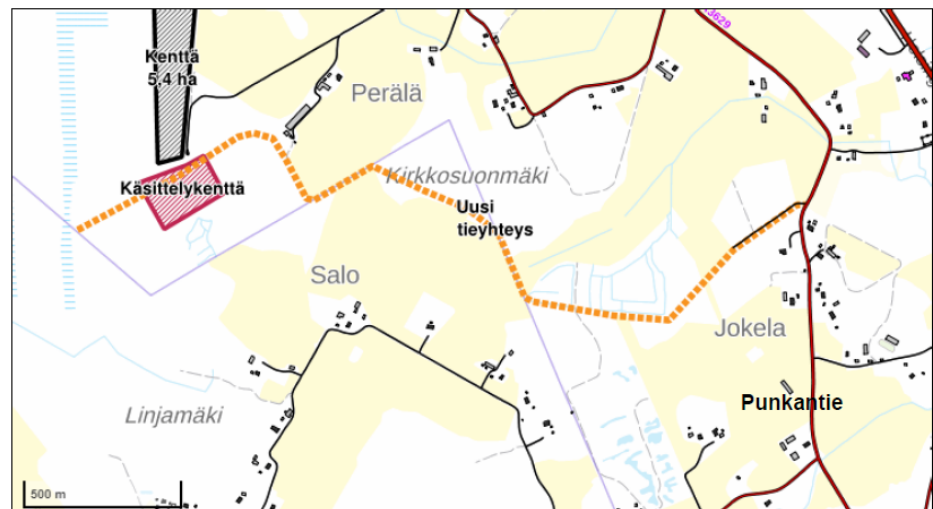
mallintamiselle ei nähdä tarvetta, sillä tien varrella ei ole häiriintyviä kohteita.

Kentät rakennetaan yksi kerrallaan valmiiksi, joten rakentamisesta syntyvät äänet ovat lyhytaikaisia ja liittyvät ainoastaan kyseisen kentän rakentamisvaiheeseen. Kenttien rakentaminen on sisällytetty ympäristölupahakemukseen niiden rakentamiseen käytettävien kierrätysmateriaalien vuoksi. Tavanomaisista kiviaineksista rakennettaessa kentille täytyisi hakea ainoastaan toimenpidelupa, jonka käsittelyssä rakentamisen aikaista melua ei yleensä vaadita mallinnettavaksi. Toiminasta aiheutuvan melun mallintaminen ei tuota merkittävää lisätietoa toiminnan käytännön meluvaikutuksista. Tarvittaessa toteutuvaa melua mitataan Ympäristöministeriön ohjeen Ympäristömelun mittaaminen 1/1995 mukaisesti.

Uuden tieyhteyden sijoittuminen

Alueelle rakennettava uusi 2,1 km:n uusi tieyhteys kulkee Punkantieltä suunnitellulle betonin- ja asfaltinkäsittelykentälle.

Uuden tieyhteyden rakentaminen on tarkoitus aloittaa haetun ympäristöluvan saamisen jälkeen. Uusi tie on Piilonsuon toiminnan kannalta tarpeellinen, sen vuoksi hakija on pyytänyt tietoimitusta. Tiestä on jo tehty tiesuunnitelma ja rakentamisesta pyydetty tarjouksia.

Kuva 1. Uusi tielinjaus taustakartalla, jossa lisäksi peruskarttarasterin rakennukset ja tiet (MML, Paikkatietoikkuna).

Vesistöjärjestelyt suhteessa Saukonojaan

Karttatarkastelussa Piilonsuon tila lukeutuu Saukonojan kanssa samaan Alasjärven valuma-alueeseen, mutta käytännössä lähes koko tilan pinta-alalta vedet laskevat itäpuolella olevaan Varisojaan, joka kuuluu Tervajoen alaosan valuma-alueeseen.

Tilan länsilaidalla sijaitseva, turvetuotannon jäljiltä jäänyt pitkä kaistalemainen kosteikkoallas on ojitettu laskemaan sen pohjoispuolelta kulkevaan ojaan, jonka valumasuunta on itään kohti Varisojaa. Laskuojien kunnostus on toteutettu ojitusyhtiosopimuksen kunnostussuunnitelman mukaisesti. Suunnitelman mukaisesti ojat

laskevat itään Varisojan suuntaan. Saukonojan välinen ojayhteys on katkaistu savisuluilla.

Saukonojan ja läntisen kosteikon välinen alue kasvaa puustoa. Jonkinasteista pintavesien suotautumista kosteikosta maaperän läpi Saukonojaan voi toki tapahtua, mutta suoria ojayhteyksiä kosteikon ja Saukonojan välillä ei ole.

Myöskään haetun ympäristöluvan toiminta-alueilta ei ole suoria pintavesiyhteyksiä Saukonojaan eikä läntiseen kosteikkoaltaaseen. Toiminta-alueilta tulevat vedet käsitellään laskeuttamalla ennen ohjaamista Varisojaan johtaviin laskuojiin. Vesien ohjaus on suunniteltu siten, että ns. luonnontilaiset vedet ja toiminta-alueilta tulevat vedet ohjataan omia reittejään, jotka yhdistyvät Varisojan rummulla. Pintavesien laatu näytteet otetaan pisteistä ennen ohjaamista Varisojaan, jolloin lähtevän veden laatua voidaan tarkkailla ja myös haetun toiminnan vesistövaikutukset on mahdollista havaita.

Kuva 4. Ote laskuojiin kunnostussuunnitelmasta. Läntisimmän kosteikkoaltaan purkukohta on sen pohjoispäässä. Vedet ohjautuvat pohjoispuolitse kulkevan ojan kautta itään. Yhteys Saukonojaan on katkaistu savisuluilla.

ELY-KESKUKSEN RATKAISU

Humuspehtoori Oy:n betoni- ja asfalttijätteen käsittely- ja hyödyntämishankkeeseen Janakkalan Tervakoskella ei sovelleta ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (252/2017) mukaista arviointimenettelyä.

ELY-keskuksen ratkaisun perustelut

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä edellyttävät sellaiset hankkeet ja niiden muutokset, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia (YVA-laki 3 § 1 mom.). Hankkeet, joihin sovelletaan aina arviointimenettelyä, on määritelty YVA-lain liitteenä 1 olevassa hankeluettelossa.

Arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muuhunkin kuin 1 momentissa tarkoitettuun muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen,

1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Päätöksenteossa otetaan lisäksi huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne. Päätöksenteon perustana olevista tekijöistä säädetään YVA-lain liitteessä 2 ja YVA-asetuksen 2 §:ssä (YVA-laki 3 § 3 mom.).

Hankkeen ominaisuudet, sijainti ja vaikutusten luonne

Hankkeen rakentamisaikaa (3-7 vuotta) ja ympäristövaikutusten muodostumisen kestoa voidaan luonnehtia keskipitkäksi. Vaikutukset ovat osin pysyviä ja palautumattomia (mm. maaperän muutos). Murskauksesta muodostuva melu ja pöly on ajoittaista mutta voimakasta. Liikennevaikutuksia muodostuu koko rakentamisen aikana huomioiden suunnitellut toiminta-ajat.

Hanke sijoittuu Kanta-Hämeen maakuntakaavassa 2006 turpeenottoalueelle (EOt). Turpeenotto alueella on päättynyt ja maakuntakaavaehdotuksessa 2040 alue on osoitettu ylijäämämaiden käsittelyyn ja loppusijoitukseen varatuksi alueeksi (EJ1). Merkinnällä osoitetaan alueet, jotka varataan kiviaineksen ja pilaantumattomien ylijäämämaiden käsittelyyn, varastointiin ja loppusijoitukseen. Alueen suunnittelussa tulee huolehtia siitä, että merkittävät ympäristöhäiriöt viereisille alueille estetään. Alueelle suunnitteilla oleva toiminta soveltuu maakuntakaavaehdotuksen merkintään. Hanke ei estä alueen käyttöä ylijäämämaiden loppusijoitukseen jatkossa.

Lopen kunnan alueella voimassa olevassa Launonen-Kormun osayleiskaavassa ja muutoksessa ei ole osoitettu erityisiä ympäristöarvoja hankkeen todennäköiselle vaikutusalueelle.

Hankealueen lähiympäristö on suhteellisen harvaan asuttua, joten elinympäristön laatuun kohdistuvat vaikutukset (melu, pöly) eivät siten kohdistu laajaan väestöön tai muodostu muuten merkittäviksi. Liikenteestä muodostuvien vaikutusten (melu, pöly, tärinä) suuruus ja laajuus ovat riippuvaisia käytetystä kulkuyhteydestä alueelle. Paisto-Piilonsuon tieyhteyttä käytettäessä tien varrella sijaitsevalle asutukselle kohdistuu viihtyvyyteen ja turvallisuuteen kohdistuvia vaikutuksia. Uusi tieyhteys Punkantieltä rakennetaan heti ympäristöluvan tullessa lainvoimaiseksi, jolloin asutukselle kohdistuvat haittavaikutukset vähenevät selvästi.

Hankkeessa ei normaalitilanteessa muodostu maaperään tai pohjaveteen kohdistuvia päästöjä. Mahdollisissa häiriötilanteissa päästöt estetään maaperän suojauksella, sekä polttoaineiden ja muiden kemikaalien asianmukaisella käsittelyllä. Pintavedet laskeutetaan selkeytysaltaassa ja hulevesiä viivytetään alueen kosteikoissa ja Varisojan suulla. Esitetyillä toimilla maaperään, pinta- ja pohjavesiin ei todennäköisesti kohdistu merkittäviä haitallisia vaikutuksia normaali- tai poikkeustilanteissa.

Hankkeella ei ole hankealueen luonnon monimuotoisuuden kohdistuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia huomioiden alueen luonnonolosuhteiden nykytila. Luonnonympäristön herkkyyttä hankkeen vaikutusalueella lisää kuitenkin Luulionlahti-Saukonojan soiden

sijoittuminen välittömästi hankealueen luoteispuolelle. Alue sisältyy soidensuojelun täydennysohjelman esitykseen ja on hankittu valtiolle luonnonsuojelutarkoitukseen. Suot ovat vähäpuustoisia ojittamattomia alueita, jotka ovat syntyneet Alasjärven vedennousun seurauksena ja joiden kautta virtaa myös hankealueen länsipuolella Saukonoja. Alueella on myös linnustollisia arvoja. Lähimmät Natura-alueet sijaitsevat lähimmillään 1,7 km etäisyydellä Alasjärvellä, johon Saukonoja laskee.

Kun huomioidaan hankkeen vesistöjärjestelyt, jotka rajaavat ja ohjaavat alueen pintavedet ympäröijien kautta kosteikkoihin ja edelleen kootusti Varisojaan, ei hankkeella todennäköisesti ole merkittäviä haitallisia vaikutuksia Saukonojan vedenlaatuun ja siten hankkeen ympäristössä sijaitsevien suojelualueiden suojeluperusteisiin.

Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa

Hankkeen vaikutusalueella ei sijaitse tai ole hyväksytty sellaisia muita hankkeita, joiden vaikutuksista muodostuisi yhteisvaikutuksia tarkasteltavan hankkeen kanssa.

Huomioidut haittojen välttämisen- ja ehkäisemistoimenpiteet

Arvioitaessa hankkeesta muodostuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia on huomioitu seuraavat hankkeesta vastaavan esittämät toimenpiteet haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi ja lieventämiseksi:

Pölyvaikutusten ehkäiseminen

- Murskauspölyn leviämisen estäminen kastelemalla ja suojaamalla seulastot ja muut pölynlähteet
- Toimintakentän ja kuljetusreittien kastelu
- Käsittelykentän ympärillä sijaitsevat maastorintaukset
- Varastokasojen sijoittaminen leviämissesteeksi

Käsittelykentän sijoittaminen Uusi Juholan -tilan keskiosaan (melun ja pölyn torjunta).

Hankkeen vesistöjärjestelyt: Pintavesien ohjaaminen kootusti Varisojaan vesienkäsittelyjärjestelmien kautta ja sulut Saukonojan suuntaan (pintavesivaikutukset, vaikutukset luonnonsuojeluun).

Uuden tieyhteyden rakentaminen hankealueen eteläpuolelta Punkantielle ympäristöluvan tullessa lainvoimaiseksi (liikennevaikutukset, melun, pölyn ja tärinän torjunta).

Vastaanotettavan materiaalin haitta-ainepitoisuuksien varmistaminen liukoisuusnäyttein.

Johtopäätelmät

Suunnitellusta betoni- ja asfalttijätteen käsittelyä ja hyödyntämistä koskevasta hankkeesta ei aiheudu ottaen huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti, vaikutusten luonne, sekä esitetyt haitallisten vaikutusten ehkäisemis- ja lieventämistoimet, todennäköisesti laadultaan ja laajuudeltaan YVA-lain liitteessä 1 tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Mikäli hanke muuttuu nyt esitetystä tai sitä myöhemmin laajennetaan, tulee YVA-menettelyn tarve arvioida uudestaan.

SELVILLÄOLOVELVOLLISUUS

Vaikka hankkeeseen ei sovellettaisi arviointimenettelyä, on hankkeesta vastaavan sen lisäksi, mitä erikseen säädetään, oltava riittävästi selvillä hankkeensa ympäristövaikutuksista siinä laajuudessa kuin kohtuudella voidaan edellyttää (YVA-laki 31 §).

JATKOTOIMENPITEITÄ

Hankkeen ympäristövaikutuksia selvitetään osana ympäristölupamenettelyä, jonka yhteydessä tulee huomioida seuraavat seikat:

Ympäristölupaharkinnassa on muun ohella arvioitava, onko hakemuksen mukaisessa kenttärakenteiden rakentamisessa kysymys jätelain tarkoittamasta jätteen hyödyntämisestä vai jätteen loppusijoituksesta. Arviointi on tehtävä kokonaistarkastelun perusteella. ELY-keskuksen käsityksen mukaan hankkeessa on kyse jätteen loppusijoittamisesta. Näkemystä tukee se, että jätteen vastaanottaminen on yhtiön liiketoimintaa, jätettä käytetään rakenteessa merkittävä kerrospaksuus, rakentaminen kestää monia vuosia ja se on sidottu jätteen alkuperäisten tuottajien aikatauluun, eikä toiminnasta, jota varten kenttä rakennetaan, ole esitetty hakemuksessa yksilöityjä tietoja tai toimintaan liittyviä perusteluja juuri hakemuksessa esitetyn kenttärakenteen tarpeesta.

Ympäristölupaviranomaisen toimivalta riippuu toiminnan luonteesta. Jätteen loppusijoittaminen on ympäristönsuojelulain määritelmän mukaisesti kaatopaikkatoimintaa. Ympäristönsuojeluasetuksen 1 §:n kohdan 13e mukaan valtion lupaviranomainen käsittelee kaatopaikkahankkeet. Näin olleen hankkeen, jossa jätelain tarkoituksessa sijoitetaan lopullisesti jätettä, toimivaltainen lupaviranomainen on aluehallintovirasto.

Toimintojen melutasoja ei ole mallinnettu, vaan arvio muodostuvista meluvaikutuksista perustuu julkaisuihin ja vastaavia toimintoja käsittäneeseen meluselvitykseen. Meluvaikutuksia on arvioitu etäisyysperiaatteella häiriintyviin kohteisiin. Melumallinnuksen laatimisen tarvetta on tarpeen arvioida ympäristölupamenettelyn yhteydessä.

Saukonojan suuntaan johtaviin ojiin on rakennettava riittävän tehokkaat sulut pintavesivaikutusten ehkäisemiseksi. Toiminnan tarkkailuun on tarpeen lisätä pintavesien laaduntarkkailu Saukonojassa, jotta varmistutaan, ettei toiminnasta muodostu päästöjä Saukonojaan ja edelleen Alasjärveen, jonka alueella lähimmät Natura-verkoston kuuluvat alueet sijaitsevat.

Edellä mainittujen lisäksi ympäristölupamenettelyssä on huomioitava muut hankkeesta vastaavan esittämät toimenpiteet haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi ja lieventämiseksi.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-laki 252/2017): 3, 11, 12, 13, 31 ja 37 § sekä liitteet 1 ja 2. Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-asetus 277/2017): 1 ja 2 §.

MUUTOKSENHAKU

Hankkeesta vastaavan muutoksenhakuoikeus

Hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Muiden tahojen muutoksenhakuoikeus

Se, jolla on oikeus hakea muutosta hanketta koskevaan lupapäätökseen saa hakea muutosta tähän päätökseen, jolla on katsottu, ettei ympäristövaikutusten arviointimenettely ole tarpeen. Muutosta voidaan hakea vasta siinä vaiheessa, kun edellä mainitusta päätöksestä on mahdollisuus valittaa (YVA-laki 37 § 2 momentti).

ASIAKIRJAN HYVÄKSYNTÄ

Asian on esitellyt ympäristöasiantuntija Kirsi Lehtinen ja ratkaissut ylijohdaja Tommi Muilu. Asiakirja on hyväksytty sähköisesti ja merkintä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan kuuluttamalla 14.11.-13.12.2018 Janakkalan kunnan ja Lopen kunnan ilmoitustaululla. Päätös julkaistaan sähköisesti osoitteessa www.ymparisto.fi/yva -> YVA-päätökset -> Valitse kohdasta "Alueellista tietoa, valitse ELY-keskus" -> Hämeen ELY-keskus.

Jakelu Humuspehtoori Oy saantitodistuksin

Sähköisesti:

Vireillepanoa pyytäneet henkilöt
Janakkalan kunta, Lopen kunta, Hämeen liitto

Kuulutettavaksi ilmoitustauluilla:

Janakkalan kunta, Lopen kunta

LIITE 1

Valitusosoitus

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen ja/tai päätökseen asian käsittelystä perittävistä maksusta tyytymätön saa hakea siihen muutosta Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä. Valittajan katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemäntenä (7) päivänä sen jälkeen, kun päätös on postitettu valittajan ilmoittamalla osoitteella, ellei valituksen yhteydessä muuta näytetä.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- päätös, johon haetaan muutosta, miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta, mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi ja millä perusteilla muutosta vaaditaan
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, Valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon muutosta haetaan, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- asiamiehen valtakirja
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Sen voi omalla vastuullaan lähettää myös postitse tai toimittaa lähetin välityksellä. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeuden kirjaamon aukioloaika on kello 8.00 – 16.15.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 250 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna

Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 13100 Hämeenlinna

p. 029 56 42210, fax. 029 56 42269

Kirjaamon sähköpostiosoite: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Tämä asiakirja HAMELY/932/2018 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument HAMELY/932/2018 har godkänts elektroniskt

Lehtinen Kirsi 09.11.2018 15:32

Muilu Tommi 09.11.2018 15:32